

УДК 070.054

Радченко Олександр Віталійович

заступник директора

Інституту проблем державного управління та місцевого самоврядування
Національної академії державного управління при Президентові України,

доктор наук з державного управління, професор

Бухтатий Олександр Євгенійович

завідувач відділу забезпечення зв'язків з органами державної влади

Адміністрації Президента України,

кандидат наук з державного управління

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСКОРДОННОГО ТЕЛЕВІЗІЙНОГО МОВЛЕННЯ: ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ТА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Анотація. У статті досліджуються та аналізуються проблемні питання застосування положень Європейської конвенції про транскордонне телебачення щодо обмеження трансляції в Україні телепрограм іноземних телеканалів, які порушують законодавство про телебачення.

Ключові слова: Європейська конвенція про транскордонне телебачення, провайдер програмної послуги, телепрограма, цензура, обмеження трансляції.

Радченко А.В., Бухтатий А.Е. Особенности государственного регулирования трансграничного телевизионного вещания: европейские стандарты и национальная безопасность.

Аннотация. В статье исследуются и анализируются проблемные вопросы применения положений Европейской конвенции о трансграничном телевидении для ограничения трансляции в Украине телепрограмм иностранных телеканалов, которые нарушают законодательство о телевидении.

Ключевые слова: Европейская конвенция о трансграничном телевидении, телепрограмма, провайдер программной услуги, цензура, ограничение трансляции.

Radchenko O., Bukhtatiy O. State regulation of cross-border television broadcasting: European standards and national security.

Annotation. This article investigates and analyzes the problematic question of the application of the European Convention on Transfrontier Television to limit broadcast television in Ukraine foreign channels that are in violation of the law on television.

Key words: European Convention on transfrontier television program service providers, TV program, censorship, restrictions broadcast.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Проголошений Україною курс на європейську інтеграцію вимагає від держави і суспільства перегляду основних принципів та методів реалізації державної політики в ключових сферах суспільних відносин, насамперед державної інформаційної політики. Одним із найголовніших завдань, що стоять

сьогодні перед Україною, є забезпечення європейських принципів свободи слова, зокрема щодо поширення інформації вітчизняними та зарубіжними телерадіокомпаніями.

Водночас на початку 2014 року українське суспільство та державні регуляторні органи в галузі телебачення зіткнулися з новітньою загрозою, суть якої полягає в поширенні на території України телепрограм російських телеканалів, що мають відвертий пропагандистський характер, не відповідають загально визнаним міжнародним журналістським стандартам і спрямовані на дестабілізацію ситуації в країні, порушення її територіальної цілісності тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій дає підстави стверджувати, що порушена проблематика фактично бере початок з часів «холодної війни», коли в середині ХХ ст. дві різні системи світогляду активно закривали свої кордони від поширення «деструктивної» інформації.

Навіть у статті 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (1950 р.), якою проголошується право кожного на свободу інформації, під яким розуміється право на свободу дотримуватися своїх поглядів і переконань, одержувати і передавати інформацію та ідеї без втручання органів державної влади і незалежно від кордонів, дозволяється державам **вимагати ліцензування діяльності радіомовних, телевізійних** або кінематографічних підприємств [7].

Монро Прайс у праці «Телебачення, телекомунікації та перехідний період: право, суспільство і національна ідентичність» зазначає, що «ефект транснаціональної тенденції виявляється щонайменше у формуванні нового складу діючих осіб, що змінює (потенційно зменшує чи підвищує) статус національних та регіональних лідерів і вводить інших акторів в драму зміни світового порядку. Перспектива глобальної публічної сфери полягає у використанні досить дискредитованого виразу «новий світовий

порядок», який намагається спрямувати і закріпити колективні дії» [9, с. 51].

Російський дослідник А. Самохвалов визнає, що «на сьогодні транскордонним можна вважати щонайменше дюжину російських телемовників. Серед них «Первый канал», ВГТРК, НТВ, ТВ-Центр, РЕН-ТВ, програми яких приймаються в низці країн ближнього та далекого зарубіжжя, починаючи від Білорусі та до Ізраїля» [12]. Автор також зазначає, що «на жаль, транскордонне телебачення більшості країн і ставлення до нього відповідних урядів генетично пов'язані з епохою конфронтації між Сходом та Заходом. Залишки і рецидиви цієї конфронтації ми спостерігаємо і до сьогодні, але вже у нових політичних обставинах» [12].

Наприкінці ХХ ст., вже після завершення «холодної війни» англійський соціолог Джон Кін (англ. Jon Kean) у праці «Мас-медіа і демократія» наголосив, що «максимізація свободи комунікацій вимагає розширення вибору, що в свою чергу потребує як урізноманітнення засобів комунікацій, за допомогою яких різні групи населення могли б спілкуватися, якщо у них виникає таке бажання, так і визнання існування обставин, за яких свобода волевиявлення деяких громадян конфліктує із свободою волевиявлення інших» [5, с. 35].

Аналіз документів, резолюцій та рекомендацій відповідних органів Ради Європи дає підстави виокремити такі пріоритети у сфері сучасних засобів масової інформації:

- розширення свободи слова та інформації, а також вільного транскордонного обміну ідеями та інформацією;
- напрацювання єдиної загальноєвропейської політики у сфері ЗМІ, а також відповідних законодавчих та інших інструментів;
- розробку відповідних заходів для того, щоб закони і державна політика у сфері засобів масової інформації відповідали рівню

технологічних, економічних і законотворчих досягнень у галузі масової інформації.

Проблематиці стандартів надання послуг транскордонного мовлення та свободи отримання і передачі інформації присвятили свої роботи Жан-Франсуа Фурнемон, Ад ван Лун, Ів Соломон, Патрік Імхауз, Монро Прайс, Зігмунд Бауман, В. Алексєєв, А. Самохвалов, Г. Красноступ та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми.

Актуальність порушеної проблеми є очевидною та нагальною як із теоретичної, так і з практичної позиції для науки державного управління. Урегулювання зазначеної проблеми вимагає скоординованих і адекватних дій з боку відповідних державних регуляторних органів у сфері електронних медіа з метою захисту національних інтересів в інформаційній сфері. Водночас ці дії мають корелюватися з європейською практикою, насамперед у частині дотримання основоположних прав людини на свободу інформації, вираження поглядів і переконань.

Формулювання цілей статті. Перед українськими регуляторними та контрольними державними органами у сфері медіа, насамперед у галузі телерадіомовлення, постала серйозна концептуальна проблема, яку ми пропонуємо визначити за мету нашого дослідження, – як захистити національний телепростір від проникнення до нього пропагандистського інформаційного продукту деяких іноземних телеканалів, насамперед з території Російської Федерації, та водночас не допустити необґрунтованих обмежень європейських стандартів свободи слова, свободи вираження поглядів і переконань.

Виклад основного матеріалу. Відзначимо, що за період державної незалежності в Україні було прийнято законодавчі акти, що врегульовують діяльність засобів масової інформації – друкованих періодичних видань (1992), телерадіокомпаній (1993), інформаційних агентств (1997).

Крім того, Конституція України забороняє цензуру та встановлює право кожного вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати

інформацію усно, письмово чи в інший спосіб – на свій вибір. Здійснення цих прав може бути обмежено законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку тощо [8].

Стаття 92 Конституції України гарантує, що виключно законами України *визначаються засади діяльності засобів масової інформації* [8].

2011 року оновлено редакцію Закону України «Про інформацію» (базова – 1991 року), 2001 року скасовано кримінальну відповідальність за дифамацію, а 2014 року – алогічну норму Цивільного кодексу України, якою встановлювалося, що «*негативна інформація*, поширена про особу, вважається недостовірною, якщо особа, яка її поширила, не доведе протилежного» [10].

В Україні не вмотивоване законодавством втручання органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, громадських чи релігійних об'єднань, їх посадових осіб чи працівників, а також власників у сферу професійної діяльності засобів масової інформації не допускається.

Водночас політичні процеси в Україні та економічна, інформаційна й військова конфронтація з Російською Федерацією порушили низку проблем, пов'язаних із ретрансляцією на українській території програм російських телеканалів. Більшість експертів зійшлися на думці щодо порушення російськими мовниками основних загальноновизнаних професійних та етичних стандартів журналістики, спотворення фактів та надання інформаційним повідомленням пропагандистського підтексту.

Претензії щодо тенденційності контенту програм російських телеканалів мають як українські державні органи, до повноважень яких належать функції з регулювання та контролю за діяльністю телерадіомовників, так і громадські організації. Наприклад, 30 березня 2014 року на «Первом каналі» у передачі «Воскресное время» вийшов сюжет «Управление гневом», у якому на закадровий текст «штурмовые бригады готовились по отдельным программам» покладено фотографію зі

студії ток-шоу «Телевізійний прес-клуб з Глібом Головченко». Зазначимо, що метою цього регіонального телевізійного ток-шоу, яке транслюється на території Миколаївській області, є обговорення проблемних питань і пошук шляхів їх вирішення через дискусії, участь в яких беруть представники різних політичних сил, чиновники, експерти, активні громадяни та журналісти.

Наприкінці березня 2014 року Російська громадська колегія зі скарг на пресу знайшла у програмі Дмитра Кисельова, ведучого інформаційної програми на телеканалі «Росія 1» і керівника Інформаційного агентства РІА «Новости», ознаки пропаганди. Зокрема, ідеться про сюжет «Українське віче», присвячений політичним протестам на Майдані Незалежності в Києві. Розгляд питання здійснювався на запит Української комісії з журналістської етики [6].

27 березня 2014 року Київський окружний адміністративний суд ухвалив рішення, згідно з яким в Україні призупинено ретрансляцію російських каналів «Первый канал. Всемирная сеть», «РТР-Планета», «Россия-24», «НТВ-Мир» на час розгляду відповідного позову Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення [13].

Представник Організації з безпеки і співпраці в Європі зі свободи засобів інформації Дуня Міятович висловила занепокоєння з приводу вимог до операторів кабельного телебачення в Україні припинити ретрансляцію деяких телеканалів із Росії. Зокрема, вона зазначила, що заборона на такі передачі без юридичних підстав є формою цензури, і міркування національної безпеки не можуть використовуватися на шкоду свободі засобів інформації [2].

3 квітня 2014 року Національна рада з електронних ЗМІ Латвії ухвалила рішення про призупинення на три місяці ретрансляції телеканалу «Росія РТР» з огляду на те, що програми каналу були класифіковані як пропаганда проти Латвії та України [1].

Зазначимо, що Європейська телевізійна обсерваторія (European Audiovisual Observatory), що здійснює дослідження суспільно-державних механізмів у сфері телебачення, відносить телеканал «Russia Today» (Россия RTR) до п'ятірки новинних каналів, які доступні до перегляду в більш ніж тридцяти країнах світу. Цей телеканал розпочав роботу 2005 року, причому його зареєстровано як некомерційну організацію, що фінансується за рахунок Федерального агентства з друку і масових комунікацій. Парадоксально, але саме з цієї підстави Європейська аудіовізуальна обсерваторія ідентифікує цю телекомпанію як громадське ЗМІ. На сьогодні RTR має чотири мовні версії: арабською (2007), англійською, російською та іспанською мовами (2009). Компанія має американську версію RT Америка, запущену 2010 року [15, с. 27]. Характерно, що на початку квітня 2014 року влада США висунула звинувачення в податкових зловживаннях власнику цієї телекомпанії А. Язловському [14].

Згаданому вище рішенням Національної ради з електронних ЗМІ Латвії щодо призупинення ретрансляції російського телеканалу передувало звернення до відповідних медіа-регуляторів Швеції та Великої Британії щодо надання правової оцінки програмам телеканалів «Россия РТР» та «НТН-Мир», що перебувають під юрисдикцією цих країн.

Такий механізм регулюється Директивою 2007/65/ЄС (Телебачення без кордонів), якою передбачається, що держава-член ЄС «може вимагати дотримання більш детальних та суворих правил загального інтересу». Зокрема, якщо «телевізійна компанія, яка перебуває під юрисдикцією іншої держави-члена, здійснює телевізійне мовлення, що частково або повністю спрямоване на її територію, вона може зв'язатися з державою-членом, що має юрисдикцію, для досягнення взаємного задовільного вирішення щодо будь-яких проблем, що виникають. У разі отримання обґрунтованого запиту першою державою-членом держава-член, що має юрисдикцію, повинна звернутися до телевізійної компанії з вимогою про

відповідність правилам загального громадського інтересу, що розглядаються. Держава-член, що має юрисдикцію, інформує першу державу-члена про отримані результати відповідно до цього запиту впродовж *двох місяців*» [3].

З огляду на викладене є очевидною потреба здійснення ретельного дослідження юридичних, етичних та політичних аспектів транскордонної діяльності засобів масової інформації з позиції європейського права, стандартів і практики.

Відповідно до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (European Court of Human Rights), підписаної урядами-членами Ради Європи 4 листопада 1950 року [7], вільні та незалежні засоби масової інформації мають першочергову важливість для життя демократичного суспільства.

Стаття 10 цієї Конвенції, яка визначає право кожного на свободу отримання інформації незалежно від державних кордонів, що в свою чергу, по-перше, дає підстави на здійснення державного регулювання в галузі телебачення, а, по-друге, визначає, що «здійснення цих свобод, оскільки воно пов'язане з обов'язками і відповідальністю, може підпадати під такі формальності, умови, обмеження або санкції, що встановлені законом і є потрібними в демократичному суспільстві в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадської безпеки, для запобігання заворушень чи злочинів, для охорони здоров'я чи моралі, для захисту репутації чи прав інших осіб, для запобігання розголошення конфіденційної інформації або для підтримання авторитету і безсторонності суду» [7].

Ураховуючи те, що Україна та Російська Федерація є державами-членами Ради Європи, вважаємо, що «телеконфлікт» має вирішуватися з урахуванням прийнятих документів цього спільноєвропейського органу. Зокрема, ідеться про Європейську конвенцію про транскордонне телебачення (European Convention on Transfrontier Television).

Зазначимо, що питання поширення інформації телерадіокомпаніями посідає особливе місце в європейському законодавстві. По-перше, уже згадана нами стаття 10 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод визначає, що кожен має право на свободу вираження поглядів. Це право включає свободу дотримання своїх поглядів, одержання і передання інформації та ідеї без втручання органів державної влади і незалежно від кордонів. По-друге, цей документ не перешкоджає державам вимагати ліцензування діяльності радіомовних, телевізійних підприємств [7].

1989 року до міжнародного законодавства в галузі телебачення було включено Європейську конвенцію про транскордонне телебачення, згідно з якою держави-члени підтвердили важливість радіо- і телемовлення для розвитку культури й вільного формування думок в умовах забезпечення плюралізму та рівних можливостей для всіх демократичних груп і політичних партій.

За основну мету Конвенції ставилося представлення вибору програмних послуг, який збільшується для громадськості, поліпшення в такий спосіб європейської спадщини та розвиток її аудіовізуальної творчості, а також «будучи сповненими рішучості досягти цієї культурної мети зусиллями, спрямованими на збільшення виробництва та обігу високоякісних програм, таким чином відповідаючи на очікування громадськості в політичній, освітній та культурній сферах» [11].

Загалом ця Конвенція застосовується до будь-якої програмної послуги, яка транслюється або ретранслюється організаціями чи технічними засобами, що перебувають під юрисдикцією однієї з держав, що її ратифікували, кабельними каналами, за допомогою наземного передавача або супутника, і яка може прийматися прямо або опосередковано на території однієї чи більше сторін.

Згаданий міжнародний документ сприяє транскордонній трансляції телевізійних програм і гарантує свободу прийому і ретрансляції таких

програм на території держав, які її підписали. Для досягнення цієї мети Конвенція забезпечує державам-учасницям мінімум основних принципів, які стосуються змісту програм і реклами, які також передбачають право на трансляцію аналітичних матеріалів і спонсорство.

1998 року Комітет Міністрів прийняв додатковий протокол до Конвенції, метою якого є досягнення єдиної позиції в підході до галузі телебачення між цією Конвенцією, яку було переглянуто в Директиві Європейського парламенту та Ради Європи від 11 грудня 2007 року, що вносить зміни до Директиви Ради 89/552/ЄЕС про координацію певних законів, підзаконних актів та адміністративних положень у державах-членах, що стосуються здійснення діяльності з телевізійного мовлення (Council Directive 89/552/EEC of 3 October 1989 on the coordination of certain provisions laid down by Law, Regulation or Administrative Action in Member States concerning the pursuit of television broadcasting activities), ураховуючи те, що аудіовізуальні медіа-послуги мають як культурний, так й економічний характер, їх зростаюче значення для суспільства, демократії – зокрема щодо забезпечення свободи інформації, вираження думок та медіа-плюралізму – освіти та культури, ***виправдовує застосування відповідних правил до таких послуг*** [3].

Іншими документами, які містять обов'язки для держав-учасниць у галузі телерадіомовлення, уважаються європейські угоди щодо:

- захисту телевізійних програм (набула чинності 1961 року);
- припинення трансляції, що здійснюється станціями з-поза меж території держав-учасниць (набула чинності 1967 року) та протоколи до неї;
- європейські конвенції, що стосуються питань авторських і суміжних прав у межах супутникового транскордонного мовлення;
- правового захисту мережевого мовлення.

Крім того, Комітет Міністрів прийняв низку правових і політичних актів щодо регулювання різних аспектів діяльності засобів масової інформації, зокрема щодо:

- захисту джерел інформації журналістів;
- діяльності засобів масової інформації під час передвиборчих кампаній;
- протидії аудіо- та відеопіратства;
- прозорості та плюралізму засобів масової інформації;
- телереклами;
- правового захисту кодованих телепрограм;
- захисту інтелектуальної власності;
- ексклюзивного права на телетрансляцію важливих суспільних подій;
- незалежності суспільного мовлення;
- недопущення поширення інформації, яка пропагує національну ворожнечу, жорстокість, насилля, порнографію тощо.

Європейську конвенцію про транскордонне телебачення Україна ратифікувала 2008 року. Причому слід зазначити, що під час ратифікації Верховна Рада України залишила за собою досить звужене право на обмеження на своїй території «ретрансляції програм, а саме у випадках, якщо ті містять рекламу алкогольних напоїв, у частині, що не відповідає національному законодавству» [11].

Російською Федерацією цю Конвенцію не ратифіковано, що дає підстави Україні не поширювати гарантії цього міжнародного акта на свободу трансляції програм російських мовників.

Директор Російського національного дослідницького центру телебачення і радіо О. Самохвалов запропонував просту відповідь на питання «Чому Росія не ратифікувала Європейську конвенцію про транскордонне телебачення?» Він вважає, що це відбулося «через традиційну недолугість, постійні реорганізації інформаційних відомств, бездіяльність парламентських комітетів, але і не виключено, що в цій

повільності є певний умисел. Низка положень Конвенції для багатьох вітчизняних гравців на транскордонному телевізійному полі є невідповідними. Визначення чітких правил гри за міжнародними стандартами може перешкодити корисливим інтересам чиновників і недалекоглядних комерсантів від телебачення» [12].

Аналіз «заборонних» норм і положень Європейської конвенції про транскордонне телебачення свідчить про встановлення широких свобод для Сторін та водночас надзвичайну «бюрократичну» складність процедури щодо обмеження трансляції програм однієї зі сторін-підписантів та значну тривалість такої процедури у часі (близько 8 місяців).

Так, стаття 24 Конвенції, зазначає, що якщо Сторона виявляє порушення цієї Конвенції, яке триває впродовж двох тижнів, вона повідомляє про це порушення Стороні, що здійснює трансляцію.

Якщо порушення має очевидний, серйозний і тяжкий характер, а також призводить до виникнення складних громадських проблем, Сторона, яка здійснює прийом, може тимчасово припинити ретрансляцію програмної послуги, яка порушує Конвенцію.

В усіх інших випадках порушень Сторона, яка здійснює прийом, може тимчасово припинити ретрансляцію програмної послуги, яка порушує Конвенцію, через вісім місяців після повідомлення про порушення, якщо це порушення триває.

Розглядаючи питання застосування статті 24, Сторони мають виходити з принципу пропорційності, який є основним критерієм, що застосовується в судовій практиці органів Конвенції із захисту прав людини та основоположних свобод, коли вони розглядають обмеження, що накладаються на реалізацію основоположних свобод, сформульованих зокрема в Статті 10 Конвенції про захист прав людини.

Це мета таких кваліфікуючих ознак, як «очевидний, серйозний і тяжкий характер, а також призводить до виникнення складних

громадських проблем», що покликані обмежити застосування цього параграфу заявами про порушення достатньо серйозного характеру, які б виправдали використання такого заходу.

Вочевидь заяви про незначні порушення або порушення, що мають суто технічний характер, не можуть бути виправданням дій щодо обмеження трансляції іноземних мовників.

Більше того, на нашу думку, є неприпустимими будь-які порушення європейських стандартів про свободу слова, вони не можуть виправдовуватися війною, оскільки саме демократія і свобода є найголовнішими чинниками згуртування суспільства в боротьбі проти агресора.

Висновки з даного дослідження. Таким чином, можна сформулювати певні висновки, суть яких полягає в тому, що Європейська конвенція про транскордонне телебачення не дозволяє національним регуляторам припиняти ретрансляцію телепрограм іноземних мовників у разі порушень низки її положень щодо свободи інформації, а саме: пункту 3 статті 7 (об'єктивне висвітлення інформації), статті 8 (право на відповідь), статті 9 (право на скорочений показ подій) і статті 10 (доступ громадськості до інформації про важливі події).

Більше того, стаття 24 bis Європейської конвенції про транскордонне телебачення вимагає від держави, яка вважає за потрібне обмежити трансляцію телепрограм іншої держави, дотримання такого алгоритму дій:

- 1) доведення порушення прав;
- 2) досягнення «дружнього» урегулювання;
- 3) якщо «дружнього» урегулювання не було досягнуто ***впродовж трьох місяців***, потрібним є залучення Постійного Комітету, який у ***шестимісячний строк*** має висловити свою думку;
- 4) якщо Постійний Комітет дійде висновку, що порушення прав мало місце, Сторона, що здійснює трансляцію, уживає відповідних заходів упродовж ***трьох місяців***;

5) якщо цього не відбудеться впродовж *шести місяців*, відбувається арбітражний розгляд, до завершення якого жодна сторона не може вживати будь-яких заходів.

Парадоксально, але транскордонність телебачення в деяких випадках вітається авторитарними режимами, які, де-факто поширюючи відверто пропагандистську інформаційну продукцію, де-юре можуть скористатися захистом деяким положень Європейської конвенції про транскордонне телебачення.

Водночас українські державні органи, до повноважень яких належить регулювання телерадіомовлення, захист інформаційної сфери та протидія інформаційній агресії інших держав, до сьогодні не вжили відповідних та адекватних заходів для запуску міжнародних механізмів захисту вітчизняної інформаційної сфери, передбачених Європейською конвенцією про транскордонне телебачення.

Перспективи подальших розвідок полягають у потребі поглиблення взаємодії вітчизняних наглядових та регуляторних органів у галузі телебачення і радіомовлення з відповідними європейськими структурами й організаціями з метою забезпечення оперативного та адекватного реагування на порушення міжнародних стандартів зарубіжними телерадіокомпаніями.

Це питання на сьогодні відіграє для України особливу роль, оскільки в умовах економічного, політичного та психологічного протистояння, а також ескалації зовнішньополітичних конфліктів та військової агресії Російської Федерації варто використовувати весь наявний потенціал засобів протистояння інформаційній експансії, яку здійснюють російські телекомпанії на територію нашої держави.

Список використаних джерел

1. В Латвії за пропаганду припинили трансляцію каналу "Россия РТР" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gazeta.zn.ua/search/NEPLP>

2. В ОБСЄ стурбовані обмеженням різноманіття ЗМІ в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/25293527.html>
3. Директива Європейського парламенту та Ради Європи від 11 грудня 2007 року, що вносить зміни до Директиви Ради 89/552/ЄЕС про координацію певних законів, підзаконних актів та адміністративних положень у державах-членах, що стосуються здійсненню діяльності з телевізійного мовлення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minjust.gov.ua/file/32243
4. Засоби масової інформації та демократія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://coe.kiev.ua/general/800/800_7.htm
5. Кін Джон. Мас-медіа і демократія / Джон Кін ; [пер. з англ. О. Гриценко]. – К. : К.І.С., 1999. – 134 с.
6. Коллегія по жалобам на пресу признала Киселева пропагандистом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://top.rbc.ru/society/25/02/2014/907167.shtml>
7. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод / Офіційний вісник України. – 2006. – № 32. – ст. 2371.
8. Конституція України. – Х. : Фоліо, 2007. – 160 с.
9. Прайс Монро. Телевидение, телекоммуникации и переходный период: право, общество и национальная идентичность / Монро Прайс ; [пер. с англ. С. Анিকেева]. – М. : Изд-во Моск. Ун-та, 2000. – 336 с.
10. Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо права на інформацію. Закон України від 22 грудня 2005 р. № 3261-IV / Офіційний вісник України. – 2006. – № 1-2 (25.01.2006). – ст. 12.
11. Про ратифікацію Європейської конвенції про транскордонне телебачення: Закон України від 17 грудня 2008 р. № 687-VI // Урядовий кур'єр. – 2009. – 10 січня. – № 4. – С. 11.
12. Самохвалов А. Трансграничное вещание с "человеческим лицом" [Електронний ресурс] / А. Самохвалов, В. Алексеев. – "Broadcasting. Телевидение и радиовещание". – № 5, 2008. – Режим доступу: <http://www.broadcasting.ru/articles2/Regandstan/transgranichnoe-veschanie>
13. Суд постановив призупинити трансляцію 4-х російських каналів в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bbc.co.uk/ukrainian/news_in_brief/2014/03/140325_hk_russia_tv.shtml
14. США зв'язали обвиняемого в мошенничестве российского бизнесмена с Russia Today [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.forbes.ru/news/253979-ssha-svyazali-obvinyaemogo-v-moshennichestve-rossiiskogo-biznesmena-s-russia-today>
15. Deirdre Kevin. Television News Channels in Europe. Based on a Report prepared by the European Audiovisual Observatory for the European Commission - DG COMM / Deirdre Kevin, Francesca Pellicanò and Agnes Schneeberger. – European Audiovisual Observatory. – October 2013. – p. 99.

Statement of the problem. The policy of European integration requires the state and society through basic principles and methods of public policy in key areas of public relations, especially public information policy. One of the main problems facing Ukraine is to provide the European principles of freedom

of speech, including the dissemination domestic and foreign television and radio broadcasters.

Urgency. In early 2014 the Ukrainian society and public authorities in the field of information policy was facing a new threat – the spread on the territory of Ukraine Russian television, radio and Internet-sites that have propaganda, does not correspond to international journalistic standards and aimed at destabilizing the situation in Ukraine, violation of its territorial integrity.

The purpose of the article – to investigate the problem of protecting the national information space of promotional information product.

Our task was to study – to investigate the impact of foreign TV-channels, especially in the Russian Federation, and at the same time to prevent unreasonable restrictions on European standards of freedom of speech, freedom of expression and opinion.

Summary. Article 10 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (1950) declares the right to freedom of information, to hold opinions and beliefs and to receive and impart information without interference by public authority and regardless of frontiers, permitted States from requiring the licensing of broadcasting, television or cinema enterprises.

Analysis of the documents of the Council of Europe shall submit the following priorities in the field of modern media:

- expansion of freedom of expression and information, as well as the free cross-border exchange of ideas and information;
- a single pan-European policy developments in the media sector and the related legal and other instruments;
- development of appropriate measures to ensure that law and public policy in the field of media appropriate to the technological, economic and legislative developments in this area.

Political processes in Ukraine and economic, informational and military confrontation with Russia raised a number of issues related to Relay on

Ukrainian territory Russian television programs. Most experts say abuse major Russian broadcasters generally recognized professional and ethical standards of journalism, distortion of facts and providing information message propaganda overtones.

There is need for a thorough study of the legal, ethical and political aspects of cross-border activities of the media from the standpoint of European law, standards and practices.

If the violation is manifest, serious and grave nature which raises important public issues, the Party that receives, may suspend the retransmission of program services that violates the Convention.

Conclusions and outcomes. Ukrainian state authorities, that most protect the information sphere and information counter aggression of other countries, to date failed to take appropriate measures required by the European Convention about Transfrontier Television. Prospects for further research – in deepening cooperation of national supervisory and regulatory bodies in the field of television and broadcasting of European institutions and organizations to ensure rapid response to violations of international standards for foreign broadcasting companies.